

บทสรุป

ในการวิจัยเรื่อง "การแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" นี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และนักการศึกษา ในเรื่องเนื้อหา, ขอบเขตและวิธีการสอดแทรกประชากรศึกษา ในหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับเนื้อหาประชากรศึกษา ซึ่งจะนำไปแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาเสนอเป็นแนวทางในการแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะได้แนวคิดในด้านเนื้อหา, ขอบเขตและวิธีการ แทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา และจะไต่ถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาประชากรศึกษา และจะได้ร่างหลักสูตรสังคมศึกษาซึ่งมีเนื้อหาประชากรศึกษาแทรกอยู่ ทั้งนี้ หวังว่าข้อมูลนี้อาจใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มเติมหรือแก้ไขหลักสูตรสังคมศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

วิธีการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอเนื้อหาและขอบเขตของประชากรศึกษา โดยการเก็บรวบรวมจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากหนังสือและเอกสารงานวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลังจากนั้นก็นำเอาเนื้อหาดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดแรกใช้สอบถามครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและนักการศึกษา ชุดที่ 2 ใช้สอบถามนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยเลือกตัวอย่างประชากรจากนักเรียน 10 โรงเรียน แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นชุดแรก มีลักษณะเป็นแบบที่ผู้วิจัยเสนอข้อมูล แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งมีช่องให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย แบบสอบถามชุดที่สองเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักการศึกษา จำนวน 10 คน และทดสอบนักเรียนโรงเรียนวัดราชาธิวาสและโรงเรียนสตรีวัดระฆัง จำนวน 60 คน หลังจากนั้นจึงได้แก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร 30 โรงเรียน จำนวน

150 คน นักการศึกษา จำนวน 50 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นละ 30 คน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนทุกประเภท คือมีทั้งโรงเรียนชายล้วน, หญิงล้วน และสหศึกษา แบบสอบถามซึ่งได้รับคืนมาจากครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา จำนวน 176 ชุด จากแบบสอบถามทั้งหมด 200 ชุด ส่วนแบบสอบถามนักเรียนได้คืนมาครบ 150 ชุด ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ จากแบบสอบถามทั้งหมดของครูและนักเรียน มากระจายหาการอยุ่ละจากจำนวนข้อมูลทั้งหมด รวมทั้งหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากความสนใจของนักเรียน เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับครู สังคมศึกษาและนักการศึกษา

จากแบบสอบถามของครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา จำนวน 176 คน มีข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 สถานภาพของครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา

ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 176 คน เป็นหญิง 137 คน ชาย 39 คน เป็นครูซึ่งทำการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งเขตกรุงเทพมหานคร นักการศึกษา เป็นบุคคลซึ่งเป็นผู้ทำการสอนหรือทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย, วิทยาลัย, กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีความรู้เรื่องประชากรศึกษา ครูสังคมศึกษา และนักการศึกษา ทำการสมรสแล้ว 89 คน โสด 87 คน ศาสนาที่นับถือคือศาสนาพุทธ มีจำนวนมากที่สุด ระดับการศึกษาเป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในขั้นดี คือปริญญาเอก 7 คน ปริญญาโท จากต่างประเทศ 18 คน ปริญญาโท จากในประเทศ 15 คน และการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 98 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน

1.2 หน้าที่การงานและประสบการณ์การสอน

อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลุ่ม อายุใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อายุการทำงานตั้งแต่ 1 - 5 ปี จำนวน 51 คน อายุการทำงาน

11 - 15 ปี จำนวน 45 คน และอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีจำนวน 34 คน

ประสบการณ์ด้านการสอนปรากฏว่ามีผู้สอนมาแล้วประมาณ 1 - 5 ปี จำนวน 65 คน นอกจากนั้นประสบการณ์การสอนระหว่าง 6 - 20 ปีขึ้นไป มีจำนวน 115 คน ซึ่งนับว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การสอนพอสมควร ระดับชั้นที่ทำการสอนนั้น เป็นผู้สอนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 145 คน นอกจากนั้นทำการสอนในชั้นอุดมศึกษา หรือสอนชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

1.3 ความรู้เรื่องประชากรศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลซึ่งเคยมีความรู้เรื่องประชากรศึกษาก่อนคิดเป็นร้อยละ 82.95 และไม่เคยรู้เรื่องประชากรศึกษามาก่อนเลย จำนวนร้อยละ 17.05 สำหรับความรู้ด้านประชากรศึกษา เป็นความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาโดยตรงร้อยละ 21.23 ได้มาจากการศึกษาคนควาด้วยตนเอง จำนวนร้อยละ 51.39 และเป็นความรู้ที่ได้จากการอบรมคิดเป็นร้อยละ 27.40

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแทรกประชากรศึกษา ในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น¹

ในการแทรกเนื้อหาประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษาที่มีความเห็นว่า เนื้อหาประชากรศึกษาหมวดข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร ควรแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษาวิชาภูมิศาสตร์ ม.ศ.1, ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 นอกจากนั้นยังมีผู้เห็นว่า ในเนื้อหาประชากรศึกษาหมวดเดียวกันแต่บางหัวข้อ อาจแทรกไว้ในวิชาอื่น ๆ ได้อีก นอกเหนือจากวิชาภูมิศาสตร์ เช่น วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งมีผู้เห็นด้วยจำนวนค่อนข้างสูง ในกรณีซึ่งเนื้อหาประชากรศึกษาหัวข้อเดียวกันอาจแทรกได้ 2 วิชา หรือมากกว่านั้น ใหครุพิจารณาสอนตามความเหมาะสม ถ้าสอนในวิชาใดวิชาหนึ่งอาจไม่กล่าวถึงในอีกวิชาหนึ่งก็ได้

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงประชากร ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษาที่มีความเห็นว่า ในเรื่องเกี่ยวกับภาวะประชากรภายในครอบครัว

¹ในการพิจารณาว่าเนื้อหาใดควรนำมาสอดแทรก พิจารณาจากความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และนักการศึกษาโดยใช้เกณฑ์เกินกว่าร้อยละ 50 ถ้าเนื้อหาใดมีผู้เห็นด้วยไม่ถึงร้อยละ 50 ถือว่าเนื้อหาตออดังกล่าวไม่สมควรที่จะแทรกในวิชาสังคมศึกษา.

ควรแทรกไว้ในวิชาหน้าที่พลเมือง และเรื่องเกี่ยวกับภาวะประชากรของประเทศ และปัญหาสืบเนื่องมาจากอัตราการเพิ่มของประชากรรวดเร็วเกินไปนั้น อาจแทรกไว้ในวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาภูมิศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนผู้เห็นควยใกล้เคียงกันในบางหัวข้ออาจแทรกได้ทั้ง 2 วิชาหรือบางหัวข้ออาจแทรกได้ในวิชาหน้าที่พลเมืองหรือบางหัวข้ออาจแทรกได้ในวิชาภูมิศาสตร์ นอกจากนั้นในบางหัวข้อ นอกจากจะแทรกในวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวมา ยังอาจแทรกในวิชาศีลธรรมได้อีกควย เช่น ผลที่เกิดจากประชากรเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผลต่อสังคมในต่าง ๆ

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดวิธีการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงประชากร ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษาที่มีความเห็นว่ ในระดับครอบครัว ควรแทรกไว้ในวิชาหน้าที่พลเมือง ส่วนการแก้ปัญหาในระดับชาติ เช่น การแก้ปัญหาทางคานเศรษฐกิจ ควรแทรกไว้ในวิชาภูมิศาสตร์ชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 และวิชาหน้าที่พลเมือง ควยความคิดเห็นที่ต่างกันเพียงเล็กน้อย ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาทางคานเศรษฐกิจ, สังคม, สุขภาพ, การเมือง, การปกครอง, การอพยพ ควรแทรกไว้ในวิชาหน้าที่พลเมืองเพียงอย่างเดียว และบางหัวข้ออาจแทรกไว้ในวิชาศีลธรรมชั้น ม.ศ. 1, 2 และ 3 ได้อีกควย เช่น การเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมือง และการส่งเสริมทางคานศีลธรรมวัฒนธรรม ส่วนเรื่องการวางผังเมืองและการจัดที่อยู่อาศัยอาจแทรกไว้ในวิชาภูมิศาสตร์ชั้น ม.ศ. 2

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษา ในหมวดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ในภาวะที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแนวทางการแก้ไขและปรับตัว ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษาที่มีความเห็นว่ ควรแทรกเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดนี้ไว้ในวิชาหน้าที่พลเมืองและบางหัวข้อในหมวดนี้ เช่นการปรับตัวเกี่ยวกับปัญหาศีลธรรมและวัฒนธรรม และการอยู่รวมกับผู้อื่นในภาวะที่มีประชากรแออัด อาจแทรกไว้ในวิชาศีลธรรมชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 ได้อีกควย

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษา ในหมวดแนวคิดคานเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากรศึกษาคานการเจริญพันธุ์ ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษาที่มีความเห็นว่ เนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดนี้ ควรแทรกไว้ในวิชาหน้าที่พลเมือง

และบุคคลซึ่งเห็นด้วยมีจำนวนน้อย คือประมาณร้อยละ 30 เท่านั้น

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษา ในหมวดความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ และแนวการปฏิบัติในการวางแผนครอบครัว ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีความเห็นว่า เนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดนี้ ควรสอดแทรกไว้ในวิชาหน้าที่พลเมืองเพียงวิชาเดียว

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดแนวคิดด้านเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับภาวะประชากรในแต่ละประเทศ ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีความเห็นว่า ควรแทรกไว้ในวิชาภูมิศาสตร์ชั้น ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 หรืออาจแทรกไว้ในวิชาประวัติศาสตร์ ชั้น ม.ศ. 3

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

จากแบบสอบถามนักเรียนจำนวน 150 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยได้ข้อมูลดังนี้

2.1 สถานภาพเกี่ยวกับรายละเอียดของนักเรียน

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 150 คน เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน ทั้งโรงเรียนชายล้วน, หญิงล้วน และสหศึกษา จำนวนนักเรียนชายทั้งหมด 72 คน และหญิง 78 คน มีระดับอายุแตกต่างกัน ดังนี้ อายุ 10 - 12 ปี จำนวน 1 คน, อายุ 13 - 15 ปี จำนวน 66 คน, อายุ 15 - 17 ปี จำนวน 79 คน และอายุ 17 - 20 ปี จำนวน 4 คน นักเรียนจำนวน 150 คน นับถือศาสนาพุทธ 142 คน ศาสนาคริสต์ 4 คน ศาสนาอิสลาม 4 คน เป็นนักเรียนชั้น ม.ศ. 1 จำนวน 50 คน, ชั้น ม.ศ. 2 จำนวน 50 คน และ ม.ศ. 3 จำนวน 50 คน

2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อความสนใจในเนื้อหาประชากรศึกษา

จากความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่สนใจต่อเนื้อหาประชากรศึกษา ในหมวดข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากรโดยเฉลี่ยแล้ว เนื้อหาในหมวดนี้โดยเฉลี่ย นักเรียนชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 สนใจพอควร เนื้อหาที่นักเรียนสนใจมากมีน้อย และเนื้อหาประชากรศึกษาที่นักเรียนไม่สนใจเลยไม่มี ส่วนเนื้อหาประชากรศึกษาที่นักเรียนสนใจน้อยมีบ้าง เนื้อหาประชากรศึกษาที่นักเรียนสนใจเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว ความสนใจของนักเรียนชั้น ม.ศ. 2 มีมากกว่านักเรียนชั้น ม.ศ. 1 และ ม.ศ. 3 แต่มี

จำนวนเล็กน้อยไม่มากนัก

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงประชากร โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 มีความสนใจพอสมควร เนื้อหาประชากรศึกษาที่นักเรียนสนใจมากมีเพิ่มขึ้นกว่าในหมวดข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร ส่วนเนื้อหาประชากรศึกษาที่นักเรียนสนใจน้อยมีน้อย และเนื้อหาที่นักเรียนไม่สนใจเลยไม่มี

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดวิธีการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงประชากร โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 มีความสนใจพอสมควร เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจมากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ ส่วนเรื่องที่ว่าไกลตัวนักเรียนออกไป เช่น การจัดที่อยู่อาศัย, การวางผังเมือง การอพยพ นักเรียนสนใจน้อย ส่วนเนื้อหาประชากรศึกษาซึ่งนักเรียนไม่สนใจไม่มี

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในภาวะที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแนวทางการแก้ไขและปรับตัว โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 สนใจพอสมควร เกือบทั้งหมด เนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดคนทุกคนสนใจน้อยหรือไม่สนใจเลยไม่มี

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษา ในหมวดแนวคิดด้านเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากรด้านการเจริญพันธุ์ โดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนชั้น ม.ศ. 1 มีความสนใจน้อย มีเพียง 1 เรื่อง ซึ่งนักเรียนชั้น ม.ศ. 1 สนใจพอสมควรคือ ธรรมชาติแห่งการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ทุกระยะ ส่วนนักเรียนชั้น ม.ศ. 2 และชั้น ม.ศ. 3 นักเรียนสนใจพอสมควร

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ และแนวปฏิบัติในการวางแผนครอบครัว นักเรียนชั้น ม.ศ. 1 สนใจน้อยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนนักเรียนชั้น ม.ศ. 2 นักเรียนสนใจพอสมควร สำหรับนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 เช่นเดียวกับนักเรียนชั้น ม.ศ. 1 คือสนใจน้อย แต่ไม่มีเนื้อหาประชากรศึกษาเรื่องใดที่นักเรียนไม่สนใจ

สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดแนวคิดด้านเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจโดยเปรียบเทียบกับภาวะประชากรในแต่ละประเทศ โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 สนใจพอสมควร เนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดนี้ไม่มีใครสนใจมาก หรือสนใจน้อย

หรือไม่สนใจเลย

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา, นักการศึกษา และนักเรียน
เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา, นักการศึกษา และนักเรียน

ต่อเนื้อหาประชากรศึกษาทั้งหมดพบว่า

3.1 ความจำเป็นที่ต้องสอดแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตร ทั้งครูนักการศึกษา
และนักเรียน มีความเห็นสอดคล้องกันคือยอมรับและเห็นด้วย โดยครูสังคมศึกษา, นักการศึกษา
เห็นว่าควรนำประชากรศึกษาแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับ
นักเรียนสนใจในเนื้อหาที่จะนำไปแทรกพอควร ความเห็นของนักเรียนชั้น ม.ศ.1, ม.ศ.2
และ ม.ศ. 3 โดยเฉลี่ยต่างสนใจในเรื่องต่าง ๆ เหมือนกันและเท่ากัน

3.2 เรื่องข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร ครู, นักการศึกษา มีความเห็น
เหมือนกับนักเรียน คือครูและนักการศึกษาเห็นด้วย และในเรื่องประชากรศึกษานักเรียน
ทั้ง 3 ชั้น มีระดับความสนใจเหมือนกัน จึงไม่เป็นปัญหาว่าเมื่อมีการสอนเนื้อหาประชากรศึกษา
นักเรียนควรจะพร้อมและยอมรับแนวความคิดพอที่จะสอนใหม่ประสิทธิภาพ

3.3 ผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงประชากร ทั้งในระดับครอบครัวและ
ในระดับชาตินั้น ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษาเห็นพ้องว่าควรนำเนื้อหาประชากรศึกษาแทรก
ในหลักสูตร ยกเว้นเรื่องผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงประชากรทางด้านการศึกษา ครู
และนักการศึกษาซึ่งเห็นด้วยกับเนื้อหาตอนนี้น้อยนั้นคือ เพียงร้อยละ 40 เท่านั้น ซึ่งตรงกันข้าม
กับความคิดเห็นของนักเรียน โดยที่ในหมวดนี้โดยเฉลี่ยนักเรียนจะสนใจพอควร เรื่องที่นักเรียน
สนใจมากคือ ผลของการเปลี่ยนแปลงประชากรที่มีต่อด้านการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียน
ทั้ง 3 ชั้น สนใจมากกว่าหัวข้ออื่น ๆ เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อมูลนี้ขัดแย้งกับความคิดเห็นของครู
และนักการศึกษา สำหรับเนื้อหาประชากรศึกษาในหมวด ข. ซึ่งครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา
เห็นด้วยน้อยคือ เรื่องผลของการเปลี่ยนแปลงประชากรต่อการอพยพ จำนวนผู้ที่เห็นด้วยมี
เพียงร้อยละ 40 และความสนใจของนักเรียนชั้น ม.ศ.1 ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 ต่างมีความ
สนใจน้อย ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา, นักการศึกษา และนักเรียนจึงมีความคล้ายคลึงกัน

3.4 วิธีการแก้ไขปัญหาค้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงประชากร ครูสังคมศึกษา
และนักการศึกษา มีความเห็นเหมือนกับนักเรียน คือครูสังคมศึกษาและนักศึกษามีความเห็น

ควรนำเนื้อหาหมวดนี้เข้าไปแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษา และความสนใจของนักเรียนต่อเนื้อหา
 ประชากรศึกษาในหมวดนี้พอควร นักเรียนจะสนใจในเรื่องสิ่งที่ใกล้ตัวมากกว่าเรื่องไกลตัว
 ดังนั้นเนื้อหาประชากรศึกษาหมวดนี้เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัว เช่น การวางผังเมือง, การอพยพ
 ย้ายถิ่น จึงได้รับความสนใจน้อย และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวได้รับความสนใจจาก
 นักเรียนมากกว่าตอนอื่น ๆ

3.5 ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนในภาวะที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
 รวมทั้งแนวการแก้ไขและปรับตัว ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา นักการศึกษา และนักเรียน
 มีความคล้ายคลึงกันคือ ครูสังคมศึกษา, นักการศึกษา มีความเห็นด้วยกับเนื้อหาประชากร
 ศึกษาในหมวดนี้ และนักเรียนมีความสนใจต่อเนื้อหาหมวดนี้พอควรทั้ง 3 ชั้น

3.6 แนวคิดด้านเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลง
 ประชากรด้านการเจริญพันธุ์ ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา, นักการศึกษา เหมือนกับ ความคิด
 เห็นของนักเรียน คือครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีความเห็นว่า ไม่ควรแทรกเนื้อหา
 ประชากรศึกษาหมวดนี้ ในวิชาสังคมศึกษา โดยมีผู้เห็นด้วยร้อยละ 30 และความสนใจของ
 นักเรียนนั้น ชั้น ม.ศ. 1 มีผู้สนใจน้อย แต่นักเรียนชั้น ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3 สนใจพอควร
 แต่ค่อนข้างสนใจน้อย

3.7 ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและแนวปฏิบัติในการวางแผนครอบครัว ความ
 คิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีความเห็นเหมือนนักเรียนชั้น ม.ศ. 1 และ
 ม.ศ. 3 แต่จะต่างกับความคิดเห็นของนักเรียนชั้น ม.ศ. 2 คือครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา
 มีความเห็นด้วยต่อการนำเนื้อหาประชากรศึกษาหมวดนี้ ยกเว้นเรื่องวิธีการคุมกำเนิด ซึ่งมี
 ผู้เห็นด้วยเพียงร้อยละ 44 สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนคือ นักเรียนชั้น ม.ศ. 1 และ
 ม.ศ. 3 มีความสนใจน้อย ในขณะที่นักเรียนชั้น ม.ศ. 2 มีความสนใจพอควร แต่เป็นความสนใจ
 พอควรที่ค่อนข้างสนใจน้อย

3.8 แนวคิดด้านเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจ โดยการศึกษาเปรียบเทียบ
 ภาวะประชากรในแต่ละประเทศนั้น ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีความเห็นคล้ายคลึงกับ
 นักเรียน คือครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา มีความเห็นว่าควรนำเอาเนื้อหาหมวดนี้แทรกใน
 หลักสูตร สำหรับความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนชั้น ม.ศ. 1, ม.ศ. 2 และ ม.ศ. 3
 มีความสนใจพอควร ไม่มีใครสนใจมากหรือสนใจน้อย และเนื้อหาซึ่งนักเรียนไม่สนใจเลยไม่มี

อภิปรายผลการวิจัย

ในปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่า การวิจัยเกี่ยวกับการแทรกประถมศึกษาในหลักสูตร สังคมศึกษายังมีอยู่น้อย ผลของการวิจัยครั้งนี้อาจจะไม่สมบูรณ์ เนื่องจากประชากรศึกษา เป็นความรู้แขนงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือครูสังคมศึกษา อาจยังไม่มีความเข้าใจเรื่องประชากร ศึกษาดีพอ หรือยังไม่มีความรู้ด้านประชากรศึกษามาก่อน ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยจึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ยังรวมถึงความตั้งใจและความจริงจังของครู สังคมศึกษา, นักการศึกษา และนักเรียนในการตอบแบบสอบถาม อีกทั้งเวลาสำหรับการวิจัย ที่จำกัดเนื่องจากการส่งแบบสอบถามอยู่ในระยะเวลาภาคปลายของปีการศึกษา ซึ่งครูและ นักเรียนกำลังอยู่ใกล้การสอบภาคปลาย/อย่างไรก็ดี ข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้เชื่อว่าจะเป็นที่น่า เชื่อถือได้ เพราะได้ใช้วิธีการที่มีระเบียบและทำด้วยความระมัดระวัง สิ่งที่สนับสนุนว่าข้อมูล เชื่อถือได้ก็คือ

1. ครูสังคมศึกษา, นักการศึกษาและนักเรียนได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการ ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 93.14

2. ข้อเท็จจริงที่พบในการวิจัยครั้งนี้ ใกล้เคียงกับผลการวิจัยในครั้งก่อน ๆ ของ ผู้วิจัยองค์นี้

ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการแทรกประถมศึกษาในหลักสูตร สังคมศึกษาเป็นวิธีการ ที่เหมาะสม ครูสังคมศึกษา และนักศึกษามีความเห็นด้วย ซึ่งตรงกันกับผลงานการวิจัย ของวิทยาลัยครูพระนคร² ในข้อที่ว่า

ก. ในแง่ความสำเร็จของนักเรียน การสอนเรื่องประชากรศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ของหัวข้อเรื่องบางหัวข้อ (วิธีการสอนแบบสอดแทรก) ทำให้นักเรียนได้รับผลสูงสุด นักเรียน เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและเข้าใจบทเรียนได้ง่าย

²วิทยาลัยครูพระนคร, เรื่องเดิม.

๑. ในแง่การปฏิบัติงานของครู วิธีการสอนแบบสอดแทรกสะดวกในทุกชั้น ทั้งชั้น การสอนและการจัดบทเรียน

ค. ในแง่หลักวิชาและทฤษฎีการศึกษา เห็นว่าวิธีสอนแบบสอดแทรกเหมาะสมที่สุด และในค่านหลักสูตรไม่ต้องแก้ไขเพราะมีอยู่แล้ว

ผลการวิจัยในเรื่องวิธีการแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษานี้ ยังตรงกับ งานวิจัยของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ³ ในข้อที่ว่าวิธีการจัดหลักสูตรประชากรศึกษา โดยสอดแทรก เข้าไปเป็นวิธีที่เหมาะสมกว่าการจัดตั้งเป็นวิชาใหม่

ในเรื่องเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่เหมาะสมในการแทรกประชากรศึกษา มากกว่าในวิชาอื่น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของประภาเพ็ญ สุวรรณ⁴ ในข้อที่ว่า วิชาที่เหมาะสม ที่จะสอดแทรกประชากรศึกษา คือวิชาสังคมศึกษา นอกจากนั้นยังตรงกับผลงานการวิจัยของ เซด บาลา คายาล (Dayal, Shail Bala)⁵ ได้พบว่า ครูจำนวนร้อยละ 70 เห็นว่าการ นำเรื่องประชากรศึกษาสอนในวิชาสังคมศึกษามากที่สุดโดยวิธีการ สอดแทรก

เนื้อหาประชากรศึกษาในหมวดต่าง ๆ ทั้งครูสังคมศึกษา และนักการศึกษา ต่าง ยอมรับในเนื้อหาประชากรศึกษาเป็นการแสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาและนักการศึกษา ต่างตระหนักและยอมรับในความสำคัญของเรื่องประชากร จึงเห็นด้วยกับการที่ให้นำเรื่อง ปัญหาประชากรเข้ามาสู่ระบบการศึกษา โดยสอดแทรกไว้ในหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้เกิด ทัศนคติในทางรู้สึกกับนิคมชอมและมีการปฏิบัติอย่างมีเหตุผลต่อภาวะประชากรที่เกิดขึ้น ซึ่งผล การวิจัยนี้ตรงกับ ยูพา อุดมศักดิ์ และคนอื่น⁶ ได้พบว่าอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัย หรือ

³Prapapen C. Suwan. op. cit.

⁴Loc. cit.

⁵Shail Bala Dayal, op. cit.

⁶ยูพา อุดมศักดิ์, และคนอื่น ๆ, เรื่องคิม.

วิทยาลัยครู และกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้ตรวจการศึกษิต่างมีความรู้สึกยอมรับ มีความตระหนักในจำนวนประชากร อัตราการเพิ่มประชากร และปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาเนื่องจากประชากร นอกจากนี้ยังได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปัญหาประชากร

จากผลการวิจัยที่ว่า ครูสังคมนักศึกษาและนักการศึกษาเห็นว่า ควรแทรกเนื้อหาประชากรศึกษาหมวดต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร, ผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงประชากร ทั้งภายในครอบครัวและในระดับชาติ, วิธีการแก้ไขอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงประชากร, ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในภาวะที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแนวทางการแก้ไขและปรับตัว, ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและแนวการปฏิบัติในการวางแผนครอบครัว และแนวคิดค่านีเนื้อหาเพื่อเสริมความเข้าใจ โดยการศึกษาเปรียบเทียบกับภาวะประชากรในแต่ละประเทศ ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ เซล บาลา คายาล⁷ ได้พบว่า หัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ควรสอดแทรกในการสอนระดับมัธยม คือ

1. ความคิดรวบยอดของครอบครัวขนาดเล็กและคุณประโยชน์
2. โทษของครอบครัวขนาดใหญ่
3. ขนาดของครอบครัว มาตรฐานการดำรงชีวิตและส่วนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสวัสดิการของแต่ละคนและของสังคม
4. แนวโน้มการเพิ่มของประชากร อัตราการเกิดและการอพยพ
5. ความสัมพันธ์ของการเพิ่มประชากรกับปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ
6. การควบคุมจำนวนประชากรสำหรับพัฒนาชาติในด้านเศรษฐกิจ, การศึกษาและสาธารณสุข
7. นโยบายของรัฐ และโครงการ (program) การควบคุม จำนวนประชากร
8. ลักษณะทางกายภาพ และการสืบพันธุ์ของมนุษย์

⁷ Shail Bala Dayal, op.cit.

9. วิธีการและอุปกรณ์เรื่องการวางแผนครอบครัว

10. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคลินิกวางแผนครอบครัว และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะโครงการหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งมีประชากรศึกษาแรก

การแรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวางโครงการหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งมีประชากรศึกษาแรกอยู่ โดยยึดหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 เป็นพื้นฐานและอาศัยแนวความคิดที่ได้จากข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะโครงการวิชาสังคมศึกษาซึ่งมีประชากรศึกษาแทรก

หลักสูตรสังคมศึกษา รายการสอนชั้น ม.ศ.1	เนื้อหาและวิธีการ (approach) ที่จะแทรก
<u>ภูมิศาสตร์การภาพ</u> 1. ระบบสุริยะ ก. ดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ ข. โลก สันฐานการโคจรของโลก 2. ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ก. อิทธิพลของภูมิอากาศ ข. ทรัพยากรธรรมชาติ	<p>เรื่องจำนวนประชากรตามเขตภูมิอากาศ รวมทั้งความหนาแน่นและการกระจายของประชากร ควรให้นักเรียนศึกษาว่าอะไรเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของประชากร</p> <p>เรื่องปัญหาที่เกิดจากความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากรธรรมชาติ ในกรณีที่ประชากรมากเกินไป จะทำให้สิ่งแวดล้อมมีอากาศ น้ำมีความสกปรก และยังเป็นปัญหาประการอื่นอีก เช่น เสี่ยงรบกวนมากเกินไป ทรัพยากรธรรมชาติจะถูกทำลายอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาที่อยู่อาศัยและที่ทำกินเพื่อการอยู่อาศัยของชีวิต</p>

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.1

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทยลักษณะภูมิศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทย

ที่ตั้งและขนาด

อาณาเขตของประเทศ

ขนาดของประเทศ

จำนวนประชากรของประเทศไทยในปัจจุบัน และเปรียบเทียบ
กับจำนวนประชากรในอดีต กล่าวถึงจำนวน
เนื้อที่ของประเทศและแสดงให้เห็นความหนาแน่น
ของประชากร เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่ของประ-
เทศไทย ยกตัวอย่าง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
หรือเฉลยจำนวนเนื้อที่เมื่อมีประชากรเพิ่มขึ้น

เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพว่า ถ้าจำนวนประชา-
กรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นแล้ว เรื่องของประชากร
เช่นการอพยพโยกย้าย การก่อให้เกิดปัญหาตามมา
ในค้ำานต่าง ๆ หลายค้ำาน ในกรณีนี้อาจสอดคล้อง
ได้คือ

1. ค้ำานทรัพยากรธรรมชาติ เกิดเป็นความไม่
สมดุลกับจำนวนประชากร

2. ในค้ำานการเศรษฐกิจ เช่น การขาดที่ดิน
ทำกิน การว่างงาน ค่าแรงงานต่ำ ความยากจน
และอดอยาก

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.1

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

3. ด้านการศึกษา รายจ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นมาก รัฐต้องนำเงินมาใช้ในการจัดการศึกษา ทำให้มีโอกาสนในการปรับปรุงการศึกษาน้อย คุณภาพการศึกษาของนักเรียนค่อยลง เพราะต้องนั่งเรียนกันอย่างแออัด ยัดเยียด ขาดครู ขาดสถานที่เรียน และขาดอุปกรณ์การสอน

4. ด้านสังคม การขาดที่อยู่อาศัย แหล่งเสื่อมโทรม เกิดอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากจำนวนคนมาก การทำมาหากินลำบาก เกิดความเลื่อมทางค่านิยมพฤติกรรมเกี่ยวกับศีลธรรม

5. ด้านสุขภาพ สุขภาพประชาชนอยู่ในระดับต่ำ บริการสาธารณสุขไม่เพียงพอ ขาดแคลนแพทย์พยาบาล และยารักษาโรค

6. ด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้อากาศเสีย น้ำเน่า สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

ภูมิประเทศของประเทศ

สอดคล้องในเรื่องเกี่ยวกับสัดส่วนระหว่างจำนวนประชากรต่อเนื้อที่แต่ละภาค และชี้ให้เห็นถึงวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงประชากร คือ จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ทางหนึ่งซึ่งจะแก้ไขปัญหาได้ก็คือการสนับสนุนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาทรัพยากร การขยายเขตทำมาหากิน ฯลฯ

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.1</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p>ภูมิอากาศ</p> <p>ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญพิจารณาในแง่ของแหล่งและการผลิต</p> <p>การขนส่ง</p> <p>ตลาด</p> <p>สินค้าเข้า สินค้าออก</p> <p>การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>การคมนาคมและขนส่ง</p>	<p>ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่า เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญ ถ้ามีจำนวนประชากรมาก ทรัพยากรธรรมชาติจะถูกทำลาย และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติก็คงทำได้น้อย เมื่อทรัพยากรธรรมชาติไม่มีก็จะทำให้เกิดโทษประการต่าง ๆ</p> <p>-</p>

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.2</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p><u>ภูมิศาสตร์กายภาพ</u></p> <p><u>ลม</u> สาเหตุที่เกิด</p> <p>ก. ลมบก ลมทะเล</p> <p>ข. ลมสินค้า ลมต้านสินค้า</p> <p>ค. ลมมรสุม ลมไต้ฝุ่น</p> <p>ง. ลมประจำถิ่นที่สำคัญ</p> <p><u>ภูมิศาสตร์ภูมิภาค</u></p> <p>บริเวณ มรสุมของเอเชีย</p> <p>1. ลักษณะทั่วไปของประเทศใน</p> <p>บริเวณมรสุม</p> <p>2. ลุ่มแม่น้ำที่สำคัญ</p> <p>3. ฤดู</p> <p>4. อาชีพและความเป็นอยู่</p>	<p>ให้นักเรียนได้เข้าใจถึงเรื่องจำนวนประชากร ส่วนประกอบและลักษณะของประชากร และชี้ให้เห็นว่าการวางผังเมือง การจัดที่อยู่อาศัย และการส่งเสริมให้คนมีงานทำ จะเป็นวิธีการแก้ปัญหาเนื่องจากประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทางด้านสังคมได้เช่นกัน</p>

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.2</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p><u>ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ</u></p> <p>ของประเทศที่สำคัญในทวีปเอเชีย : -</p> <p>ไต้หวัน เกาหลี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ จีน และญี่ปุ่น ตามหัวข้อต่อไปนี้</p> <p>ลักษณะทั่วไป</p> <p>ทรัพยากรที่สำคัญและแหล่งผลิต</p> <p>อาชีพ</p> <p>ตลาด สินค้าเข้า สินค้าออก</p> <p>การคมนาคม</p> <p>ความสัมพันธ์กับประเทศไทย</p>	<p>ให้แทรกแนวความคิด เช่น เกี่ยวกับการแทรกในวิชาภูมิศาสตร์ ชั้น ม.ศ. 1 เรื่องภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย และในการแทรกให้พิจารณาถึงเหตุผลและผลของการเปลี่ยนแปลงประชากรในแต่ละประเทศ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาของประเทศเหล่านั้นในด้านนโยบายและโครงการ ทั้งนี้ ในการสอดแทรกครูต้องพยายามให้เด็กเปรียบเทียบกับประเทศไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้</p> <p>แทรกแนวความคิด เรื่องภาวะประชากรของแต่ละประเทศมากเกินไป หรือการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการอพยพระหว่างประเทศ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา เช่น เรื่องการมาตั้งโรงงานอุตสาหกรรมของชาวต่างประเทศ อาทิเช่น ญี่ปุ่นในประเทศไทย ฯลฯ</p>

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.3

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

ภูมิศาสตร์กายภาพ

1. เปลือกโลก

ก. ประเภทของหิน

ข. ลักษณะภูมิประเทศ

ค. ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับ

ลักษณะภูมิประเทศ

แทรกเรื่องความหนาแน่นและการกระจายของประชากร สาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบด้านประชากร ฯลฯ

2. กระแสน้ำในมหาสมุทร

ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของประเทศที่สำคัญ

ทวีปอเมริกาเหนือ: - สหรัฐอเมริกา แคนาดา

ทวีปยุโรป: - สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมัน โซเวียตรัสเซีย อิตาลี ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ท่าเลที่ตั้ง

2. ภูมิประเทศ

3. ภูมิอากาศ

4. ประชากร

แทรกเรื่องจำนวนประชากรของแต่ละประเทศ ความหนาแน่นและการกระจายของประชากร สาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของประชากร

หลักสูตรสังคมศึกษา รายการสอนชั้น ม.ศ.3	เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก
<u>ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ</u> ของประเทศต่าง ๆ :- ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมัน โซเวียตรัสเซีย ตามหัวข้อต่อไปนี้ ลักษณะทั่วไป ทรัพยากรที่สำคัญและแหล่งผลิต อาชีพ ตลาด สินค้าเข้าและสินค้าออก การคมนาคม ความสัมพันธ์กับประเทศไทย	ให้แทรกเรื่องต่าง ๆ เช่นเกี่ยวกับการแทรกในวิชา ภูมิศาสตร์ ชั้น ม.ศ.1 เรื่องภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ของประเทศไทย ในการแทรก ให้พิจารณาถึงเหตุ และผลของการเปลี่ยนแปลงประชากรในแต่ละประ- เทศ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาของประเทศเหล่านั้น ในด้านนโยบายและโครงการ ทั้งนี้ ในการแทรก ครูต้องพยายามให้เด็กเปรียบเทียบกับประเทศไทย ให้มากที่สุด

หลักสูตรสังคมศึกษา รายการสอนชั้น ม.ศ.1	เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก
<p><u>ประวัติศาสตร์ไทย</u></p> <p>1. ถิ่นเดิมของไทย อาณาจักรน่านเจ้า</p> <p>การอพยพ</p> <p>การตั้งภูมิลำเนา</p> <p>2. การตั้งกรุงสุโขทัย การปกครองและวัฒนธรรม</p> <p>3. การตั้งกรุงศรีอยุธยา</p>	<p>แทรกแนวความคิดเรื่องจำนวนประชากรในอดีต เปรียบเทียบกับปัจจุบัน ความหนาแน่น และการ กระจายของประชากร พิจารณาถึงองค์ประกอบ ของประชากรด้านการเกิดและการตาย</p> <p>แทรกเรื่องสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบ ของประชากรด้านการอพยพ</p> <p>—</p> <p>แทรกเรื่องจำนวนประชากรในสมัยสุโขทัย เปรียบ เทียบกับจำนวนประชากรในระยะเริ่มแรก คือสมัย อาณาจักรน่านเจ้า</p> <p>แทรกเรื่องจำนวนประชากรสมัยอยุธยา เปรียบเทียบ กับจำนวนประชากรตั้งแต่ระยะเริ่มแรก สมัยสุโขทัย จะทำให้มองเห็นแนวโน้มของประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็น ลำดับ</p>
<p><u>ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ</u></p> <p>ประวัติศาสตร์สังเขปของชาติ ที่ใกล้เคียงที่มีความสัมพันธ์กับไทยคือ มอญ พม่า เขมร ลาว และมลายู</p> <p>พิจารณาในค่าน</p> <p>1. ที่ตั้ง</p> <p>2. ความเป็นมาในค่านประวัติศาสตร์</p>	

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.2</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p><u>ประวัติศาสตร์ไทย</u></p> <p>ความเจริญของไทยสมัยกรุงศรี- ศรีอยุธยา นิตศาสตร์ ศิลปะ วรรณคดี</p> <p>การสงครามและการเสียดกรุงศรี- อยุธยาแก่มอญครั้งที่ 1</p> <p>เหตุการณ์สำคัญสมัยสมเด็จพระ- นเรศวรมหาราช</p> <p>เหตุการณ์สมัยสมเด็จพระนารายณ์ มหาราช</p> <p>เหตุการณ์ตอนปลายสมัยกรุง- ศรีอยุธยา</p> <p>ความเจริญในค่านต่าง ๆ ของ ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย</p>	<p>แทรกเรื่องสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบ ประชากรด้านการอพยพ เนื่องจากการทำสงคราม การอพยพภายในประเทศ การอพยพเข้าและออก ระหว่างประเทศ การเกิดปัญหาเนื่องจากการอพยพ และการสูญเสียทรัพยากรคนที่มีคุณภาพ</p> <p>แทรกเรื่องการอพยพของชาวต่างประเทศ เข้ามาสู่ ประเทศไทย เปรียบเทียบกับในปัจจุบัน ซึ่งเดิมนั้น การอพยพของชาวต่างประเทศยังไม่มีปัญหา เพราะ ว่าประเทศไทยยังมีคนน้อย และการเข้ามาของคน ต่างประเทศ มิได้ทำให้คนไทยเดือดร้อน เช่นในปัจจุบัน ซึ่ง คนต่างประเทศเข้ามาแย่งอาชีพ การทำมา หากิน การทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การเอาเปรียบ คนไทยเจ้าของประเทศไทย</p>

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.2

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ

ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศจีน
ญี่ปุ่นและอินเดีย ในเรื่อง

ลักษณะภูมิประเทศ

ความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์
ตั้งแต่เริ่มการติดต่อกับชาวยุโรป ราวต้น
พุทธศตวรรษที่ 21 จนถึงปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.3</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p><u>ประวัติศาสตร์ไทย</u></p> <p>1. เหตุการณ์สำคัญสมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ จนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง</p> <p>2. ความเจริญในค่านต่าง ๆ</p> <p>3. ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ</p>	<p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับจำนวนประชากร โดยเปรียบเทียบ กับจำนวนประชากรตั้งแต่ตั้งถิ่นฐานจนถึงสมัยสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี รัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน อาจกล่าว ถึงผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงประชากร โดยยกเฉพาะหัวข้อที่สำคัญหรือกล่าวเพียงย่อ ๆ ให้ มองเห็นถึงความสำคัญ</p> <p>-</p> <p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับการอพยพเข้าและออกระหว่าง ประเทศ การกำหนดคุณสมบัติของคนที่อพยพเข้า ประเทศ การควบคุมจำนวนคนอพยพเข้าประเทศ เปรียบเทียบกับปัจจุบัน</p>
<p><u>ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ</u></p> <p>สงครามโลกครั้งที่ 1</p>	<p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับจำนวนประชากรเมื่อเกิดสงคราม สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร ปัญหา เนื่องมาจากการประชากรเพิ่มขึ้นทางด้านการเมือง การปกครอง และชี้ให้เห็นวิธีการแก้ไขปัญหานั้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงประชากร ด้านการเมือง การปกครอง การอพยพ</p>

หลักสูตรสังคมศึกษา รายการสอนชั้น ม.ศ.3	เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก
เหตุการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ 1	แทรกเรื่องเกี่ยวกับจำนวนประชากรภายหลังสงครามเปรียบเทียบกับก่อนเกิดสงคราม แทรกแนวความคิดเกี่ยวกับเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงประชากร วิธีการแก้ปัญหาของประเทศ ทางด้านนโยบายและโครงการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.1,2,3</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p><u>วิชาหน้าที่พลเมือง</u></p> <p>สมบัติของผู้ดีและมารยาทในสังคม</p> <p><u>การบำเพ็ญตนให้เป็นพลเมืองดี</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อตนเองและครอบครัว 2. เพื่อชุมชน 3. เพื่อประเทศชาติ 4. เพื่อศาสนา 5. เพื่อรัฐธรรมนูญ 	<p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอันเกิดจากจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นทางด้านสังคม นั่นคือการปรับตัวเกี่ยวกับปัญหาศีลธรรมและวัฒนธรรม, การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในภาวะที่มีประชากรแออัด</p> <p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับการแก้ปัญหาอันเกิดจากจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น คือการจำกัดขนาดของครอบครัว การวางแผนชีวิตในครอบครัวด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาพและสังคม</p> <p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของพลเมือง, การประหยัดหรือการใช้เครื่องอุปโภค, บริโภคตามความจำเป็น, การแก้ไข และการปรับตัวเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในภาวะที่มีประชากรแออัด</p> <p>แทรกเรื่องซึ่งจะให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมือง</p>
<p><u>การครองตนในวัยรุ่น</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาเล่าเรียน 2. บุคลิกลักษณะ 	

หลักสูตรสังคมศึกษา รายการสอนชั้น ม.ศ.1,2,3	เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก
3 การสร้างลักษณะนิสัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ <u>หน้าที่พลเมืองที่มีต่อ</u> 1. <u>หน้าที่ที่มีต่อครอบครัว</u>	<p>แทรกเรื่องเกี่ยวกับการเตรียมตัวแก้ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว การปรับตัวเกี่ยวกับปัญหาศีลธรรมและวัฒนธรรม</p> <p>แทรกเรื่องในการแก้ไขปัญหาและการปรับตัวเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้เรียนในภาวะที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทางด้านการเตรียมตัวด้านการประกอบอาชีพ</p> <p>แทรกเรื่องให้นักเรียนมองเห็นผลที่ตามมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นภายในครอบครัว เช่น ปัญหาต่าง ๆ ภายในครอบครัว สภาพของแม่และเด็ก เศรษฐกิจของครอบครัว รายได้รายจ่าย การออมทรัพย์ที่เปลี่ยนไป ขนาดของครอบครัว การศึกษาของบุตรในแต่ละครอบครัว สังคมและสภาพภายในครอบครัว ให้นักเรียนเปรียบเทียบเมื่อมีจำนวนประชากรในครอบครัวน้อยและมาก</p> <p>แทรกเรื่องให้นักเรียนแก้ไขปัญหานั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงประชากรภายในครอบครัวคือ การวางแผนชีวิตในครอบครัว ในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาพและสังคม การจำกัดขนาดของครอบครัว</p>

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.1,2,3

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

แทรกเรื่องความจำเป็นในการที่แต่ละครอบครัว
ต้องมีการวางแผน และความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ
ของคสามีภรรยาในการกำหนดของครอบครัว ความ
รู้เกี่ยวกับแหล่งที่ให้บริการเรื่องการวางแผนครอบครัว
และแหล่งที่ให้การบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ประชากร

หน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อศาสนา

-

หน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อชุมชน

แทรกเรื่องเกี่ยวกับการกระตุ้นการออมทรัพย์
การประหยัด หรือการใช้เครื่องอุปโภคบริโภค

หน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อประเทศไทย

-

หน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อพระมหากษัตริย์

-

ระเบียบการบริหารราชการส่วนกลาง
ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

แทรกเรื่องเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาอันเกิดจาก
ประชากรเพิ่มมากขึ้น ด้านการเมืองการปกครอง

การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

-

รัฐสภา รัฐบาล ศาล

การเลือกตั้ง

-

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.1,2,3

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

ความมั่นคงของประเทศไทย

ภัยทางสังคม

แทรกเรื่องให้เห็นว่าผลที่เกิดประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลให้เกิดการขาดที่อยู่อาศัย, แหล่งเสื่อมโทรม การเกิดอาชญากรรม ความเสื่อมทางด้านศีลธรรม และการศึกษาเสพติด

ภัยทางเศรษฐกิจ

แทรกเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจาก ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเช่น การว่างงาน การขาดที่ดินทำกิน ค่าแรงงานต่ำ ความยากจนและความอดอยาก ซึ่งถ้าเกิดปัญหาเรื่องดังกล่าวจะเกิดเป็นความยุ่งยากทางด้านเศรษฐกิจ
สอดแทรกเรื่องปัญหาที่เกิดจากการอพยพเข้าและออกระหว่างประเทศ เช่น การที่มีคนต่างประเทศเข้ามาทำมาหากินแย่งอาชีพ และก่อให้เกิดความเคียดแค้น เช่นปัญหาในปัจจุบัน
แทรกเรื่องวิธีการแก้ปัญหา คือการควบคุมจำนวนคนอพยพและการส่งเสริมให้คนมีงานทำ

ภัยทางการเมือง

แทรกให้เห็นว่า จากการที่มีประชากรมากเกินไป ทำให้การปกครองทั่วถึงได้ยาก เกิดการก่อกองร้ายทางด้านลัทธิการเมือง ปัญหาการรักษากฎหมาย

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.1,2,3</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p>องค์การสหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษทาง ๆ</p> <p>องค์การซีโต้</p>	<p>แทรกเรื่องการแก้ปัญหา คือการแก้ไขปัญหาค้น การเมือง การปกครอง และเรื่องการอพยพ</p> <p>ควรเน้นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เบื้องต้น ในเรื่องของ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความจำเป็นในการดำรงชีวิตร่วมกัน 2. การเคารพและการตอบแทนกันและกัน 3. การร่วมมือกันทางการศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองระหว่างประเทศ เพื่อ ความเข้าใจอันดี และเพื่อสันติภาพของโลก
<p>ความมีชัยศักดิ์ การยอมรับพหุ ชนาคาร</p>	<p>แทรกเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัว การกระตุ้น การยอมรับ การประหยัดหรือการใช้เครื่อง อุปโภคบริโภค ตามความจำเป็น</p>
<p>การสหกรณ์และการอุตสาหกรรม</p>	<p>แทรกเรื่องการแก้ไขปัญหาประชากร เมื่อ ประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น คือการขยายเขต ทำมาหากินทางด้านเกษตร การเก็บผลผลิต ทางด้านเกษตร การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม</p>
<p>รายได้รายจ่ายของครอบครัว</p> <p>ท้องถิ่น และประเทศ</p>	<p>แทรกให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึง จำเป็นต้องพิจารณาขนาดของครอบครัว วาง</p>

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น ม.ศ.1,2,3</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
--	-----------------------------------

กฎหมายที่พ่อบ้านแม่เรือนควรรู้

แผนชีวิตในครอบครัว กระตุ้นการออมทรัพย์
การใช้เครื่องอุปโภคบริโภคตามความจำเป็น
เน้นให้เห็นว่าการแก้ปัญหาค้างค้ำจะช่วยเหลือ
ปัญหาของประเทศได้

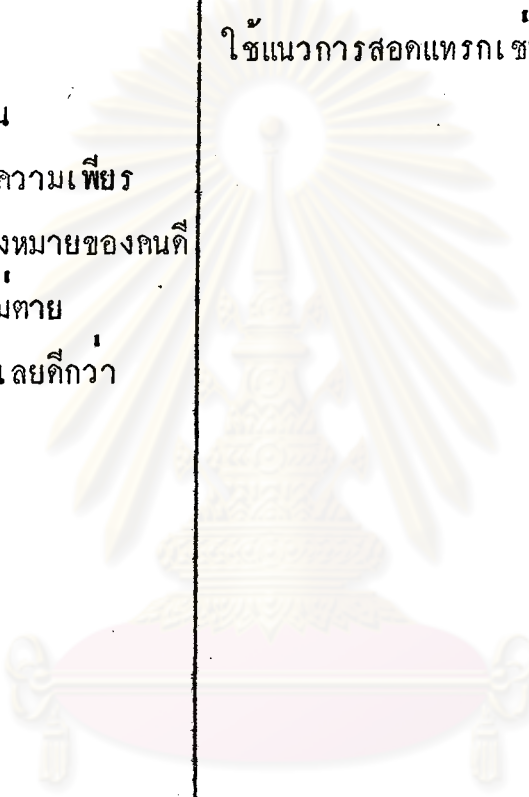
-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>หลักสูตรสังคมศึกษา</p> <p>รายการสอนชั้น - ม.ศ. 1</p>	<p>เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก</p>
<p><u>ภาคพุทธศาสนา</u></p> <p><u>ประวัติพุทธสาวก</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พระอานนท์ - 2. พระนางมหาปชาบดีโคตมี - <p><u>หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วันมาฆบูชา - 2. วันวิสาขบูชา - 3. วันอาสาฬหบูชา - 	
<p><u>ภาคธรรม</u></p> <p>โอวาทพระพุทธเจ้า</p> <p>การระ 6</p> <p>ทิศ 6</p>	<p>แทรก เรื่องเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีอาชญากรรม ความเสื่อมทางค่านศีลธรรมในสังคม</p> <p>แทรก เรื่องการแก้ปัญหาคือการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมือง การส่งเสริมทางค่านศีลธรรมและวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในภาวะที่มีประชากรแออัด จำเป็นต้องอาศัยหลักธรรมเข้ามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวปฏิบัติตนในการส่งเสริมศีลธรรม ในการช่วยแก้ปัญหาสังคม</p>

หลักสูตรสังคมศึกษา รายการสอนชั้น ม.ศ.1	เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก
---	----------------------------

พุทธศาสนสุภาษิต คนแล เป็นที่พึ่งแห่งตน คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี คำสัตย์แลเป็นวาจาไม่ตาย ทำความชั่วไม่ทำเสียเลยดีกว่า	ใช้แนวการสอนแทรกเช่นเดียวกับภาคธรรม
--	-------------------------------------

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ.2

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

ภาคพระพุทธศาสนา

ประวัติพุทธสาวก

1. พระมหากัสสป
 2. อนาถบิณฑิกคฤหบดี
- หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน

วันเข้าพรรษา

วันออกพรรษา

วันธรรมสวนะ

ภาคธรรม

ธรรมทำให้งาม

ธรรมคุ้มครองโลก

ทิฐุธรรมมีกัตถประโยชน์

อบายมุข 4

สี่ปฐิสธรรม

พุทธศาสนสุภาษิต

จงเตือนตนด้วยตนเอง

ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข

พึงชนะความชั่วด้วยความดี

ความอกหน่นำมาซึ่งประโยชน์สุข

ความสามัคคีของหมู่ทำให้เกิดสุข

ใช้แนวแทรก เช่น เกี่ยวกับการสอนศีลธรรม

ชั้น ม.ศ. 1

ศูนย์วิทยพัทยากร

ศาลงกรณ์มหาวิทาลัย

หลักสูตรสังคมศึกษา

รายการสอนชั้น ม.ศ. 3

เนื้อหาและวิธีการที่จะแทรก

ภาคพระพุทธรศาสนา

ประวัติพุทธสาวก

1. พระอัครสาวก
2. นางวิสาขา มหาอุบาสิกา

หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน

การทอดกฐิน

การบรรพชา

การอุปสมบท

ภาคธรรม

ธรรมมีอุปการะมาก

กุศลมูล

อกุศลมูล

อิทธิบาท

สุขของคฤหัสถ์

ฆราวาสธรรม

สังคหวัตถุ

ใช้แนวสอดแทรก เช่น เกี่ยวกับการสอนศีลธรรม
ชั้น ม.ศ. 1

พุทธศาสนสุภาษิต

ความรู้จักประมาณยังประโยชน์ให้สำเร็จ

บุคคลไม่ควรลืมตน

ผู้ให้ยอมผูกไมตรีไว้ได้

พึงรักษาความดีจงเกลียดรักษาความเค็ม

ไม่ควรเป็นคนรกโลก

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ครูจัดได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะช่วยให้เป้าหมายของประชากรศึกษาได้รับความสำเร็จ เพราะครูเป็นบุคคลที่มีโอกาสที่จะชี้ให้นักเรียนเห็นแนวทางในความสำเร็จและความจำเป็นของปัญหาประชากร และจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความตระหนักเกิดการเปลี่ยนทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องได้ ดังนั้น ในการสอนของครู จึงควรที่จะสอดแทรกเรื่องประชากรศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาส

2. ครูควรเน้นวิธีการที่จะให้นักเรียนได้นำไปปฏิบัติ ได้มากกว่าการเรียนรู้ตามทฤษฎี ครูควรสอนจนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติและพฤติกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. เกี่ยวกับการสอนของครูเกี่ยวกับการแทรกประชากรศึกษานั้น ถ้าสอนให้นักเรียนใช้วิธีการทองอาจไม่ได้ผล วิธีการที่ดีวิธีการหนึ่ง คือการสอนแบบ problem solving approach ทั้งนี้ ทางโรงเรียนต้องสนใจที่จะติดตามแก้ปัญหาในถ้ำนสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย

4. ครูควรเป็นผู้มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นเรื่องปัญหาประชากรก่อนนักเรียน เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน

5. ครูมีการประสานงานทางด้านการสอนกับครูคนอื่น ๆ คือร่วมมือกันแทรกเนื้อหาประชากรศึกษา ในวิชาที่ครูแต่ละคนสอน โดยจัดหมวดความรู้ที่จะสอนตามความเหมาะสมของแต่ละวิชา เช่น สังคมศึกษา สุขศึกษา คหกรรมศาสตร์ หรืออาจขอความร่วมมือจากครูวิชาอื่น เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ให้สอนเรื่องที่สัมพันธ์กับประชากรศึกษา เช่น การเขียนเรียงความ การทำโจทย์ทางคณิตศาสตร์เกี่ยวกับจำนวนประชากร ฯลฯ

6. ในกรณีที่หลักสูตรยังไม่ได้ระบุเด่นชัดว่า ต้องสอนประชากรศึกษาในวิชาต่าง ๆ เนื่องจากวิชาสังคมศึกษาโดยลักษณะของเนื้อหาแล้ว มีความเกี่ยวข้องและสามารถนำประชากรศึกษามาสัมพันธ์ได้มากที่สุด ภายในสายวิชาสังคมศึกษา จึงควรที่จะร่วมมือกันแทรกประชากรศึกษาในวิชาต่าง ๆ ภายในหมวด มีการแบ่งหัวข้อเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน

7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจจัดเป็นนิทรรศการหรือการอภิปรายเรื่องเกี่ยวกับประชากรศึกษา หรือปัญหาประชากร เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนัก มองเห็นความจำเป็นและความสำคัญ นอกจากนั้นควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับการสำรวจและศึกษาข้อเท็จจริงเป็นกรณี (case study) ในท้องถิ่นซึ่งใกล้กับโรงเรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนได้ผล เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เด็กและเป็นเรื่องจริง

8. ครูสังคมศึกษาอาจขอความร่วมมือจากครูบรรณารักษ์ในการส่งเสริมความสำคัญของประชากรศึกษาโดย

8.1 จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับประชากรศึกษาให้เด็กได้ค้นคว้าหาความรู้ได้

8.2 จัดนิทรรศการหนังสือที่เกี่ยวกับประชากรศึกษา

8.3 จัดรายการแนะนำหนังสือ หรือวิจารณ์หนังสือที่เกี่ยวกับประชากร เพื่อกระตุ้นความสนใจนักเรียน

9. ครูควรค้นคว้าหาความรู้ทางด้านประชากรศึกษา โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือการอบรม

10. ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านประชากรศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูผู้สอนหาความรู้ได้จากแหล่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

10.1 Population Education Clearing House Service.

Unesco Regional Office for Education in Asia. Bangkok.

10.2 โครงการประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

10.3 สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10.4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10.5 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

10.6 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

10.7 คณะกรรมการเฉพาะเรื่องเพื่อพิจารณางานประชากรศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

10.8 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

10.9 สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

- 10.10 สภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์
- 10.11 สมาคมคหเศรษฐศาสตร์
- 10.12 สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
- 10.13 กรมส่งเสริมสาธารณสุข

11. นอกจากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองแล้ว ครูยังสามารถหาความรู้ได้จากการศึกษา โดยตรงจากสถาบันที่เปิดทำการสอนประชากรศึกษา คือในระดับปริญญาตรีที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกำลังจะเปิดในระดับปริญญาโทที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

12. นอกจากให้ความรู้ทางด้านประชากรศึกษาแก่นักเรียนแล้ว ครูอาจให้ความรู้แก่บุคคลอื่น ๆ ในชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาสโดยให้ทุกคนได้ตระหนักมองเห็นความจำเป็นและความสำคัญของปัญหาประชากร รวมทั้งให้คำแนะนำในสถานที่ที่ประชาชนสามารถไปหาความรู้และรับบริการได้

13. อาจมีการเชิญวิทยากรมาบรรยาย หรือจัดนักเรียนชมนอกสถานที่ เมื่อมีนิทรรศการหรือกิจกรรมทางด้านประชากรศึกษาในสถานที่ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษา

1. ควรปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใหม่ ให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมากยิ่งขึ้น อาจจะลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นให้น้อยลง ลักษณะของหลักสูตรควรสนองความต้องการของชุมชนและของประเทศมากที่สุด

2. ควรเผยแพร่ความรู้ และผลงานด้านประชากรศึกษา รวมทั้งแนะนำวิธีการสอน ซึ่งอาจนำมาใช้ควบคู่กับการสอนประชากรศึกษาได้อย่างมีผลดี สนับสนุนให้มีการเขียนตำราทางด้านประชากรศึกษา หรือสนับสนุนให้มีการแปลจากเอกสารด้านวิจัยตำราจากต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับครู

3. ควรผลิตเอกสารเกี่ยวกับประชากรศึกษาให้เหมาะสมกับครูและนักเรียนที่จะค้นคว้า

4. ควรจัดการอบรมทางด้านประชากรศึกษาให้กับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา หรือครูในวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5. สนับสนุนให้ครูได้รวมสัมมนาทางด้านประชากรศึกษาร่วมกับสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือจัดการนิเทศการศึกษา และให้หน่วยศึกษานิเทศก์เผยแพร่ สาขิตวิธีการศึกษา ประชากรศึกษา แบบต่าง ๆ ให้กับครู

6. สนับสนุนให้ครูที่ทำการสอน ไปศึกษาเพิ่มเติมด้านประชากรศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ที่จัดสอน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการสอนให้ได้ดียิ่งขึ้น

7. ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความสำคัญแก่ประชากรศึกษา และยึดถือเป็นนโยบายในการให้ครูในวิชาต่าง ๆ นำไปสอดแทรกหรือสอนในวิชาต่าง ๆ ได้

8. ผู้บริหารโรงเรียน ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านประชากรศึกษาแบบต่าง ๆ

9. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชากรศึกษาแก่ชุมชน โดยให้คำปรึกษาแก่ประชาชน หรือแนะนำแหล่งอื่น ๆ ที่ซึ่งประชาชนจะไปรับบริการหรือหาความรู้ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการทดลองการสอนโดยวิธีการสอดแทรกประชากรศึกษา ในหลักสูตรสังคมศึกษาระดับนี้อีกครั้ง โดยให้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ยิ่งกว่านี้

2. ศึกษาวิธีการแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ทำการวิเคราะห์แบบเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งในหมวดสังคมศึกษาและวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาสอดแทรกประชากรศึกษา หรือจัดเป็นหน่วยการสอน

4. จัดทำหน่วยการสอนประชากรศึกษาในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

5. นำเอาหน่วยการสอนมาทดลองสอน เพื่อปรับปรุงเป็นวิธีการสอนที่ดีและเหมาะสมต่อไป

6. เปรียบเทียบการแทรกประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษา และวิชาอื่น ๆ เช่น คหกรรมศาสตร์.